

מה זה צונאמי?

1 כאשר רעידת אדמה מטלטלת את קרקעית האוקיינוס, יש הזחה מידית בקרקעית ודחיית מים, שיכולה ליצור גל ענקי והרסני של מים, הנקרא צונאמי (שפירושו ביפנית "גל הנמל"). גלי צונאמי עשויים לנוע במהירות של מאות קילומטרים בשעה ברחבי האוקיינוס הפתוח, ורכסיהם יכולים להיות במרחק של עד כ- 160 קילומטרים אחד ממשנהו, וגובהם כמטר או מטרים ספורים בלבד. כאשר הצונאמי נכנס למים רדודים, קרוב ליבשה, הוא מאט את מהירותו וגובהו גדל. לבסוף מגיע קיר גבוה של מים ומתנפץ אל החוף. אם הוא נכנס למפרצים צרים או ללשוניות ים, שמרכזים את האנרגיה של כל הגלים, קיר המים יכול להגיע לגובה עצום: היו מקרים כאלה שגלים הגיעו לגובה של כ- 27 מטרים, ואז נשברו על היבשה.

1

5

10

ביום ראשון, ה-26 בדצמבר 2004, זעזעה רעידת אדמה חזקה את דרום יבשת אסיה. רעידת האדמה התרחשה עמוק מתחת לאוקיינוס ההודי. על פי מדידות, רעש האדמה היה בעוצמה של 9 בסולם ריכטר. זהו הרעש החזק ביותר שנרשם זה 40 שנה. מומחים השוו את עוצמת רעש האדמה לפיצוץ של מיליון פצצות אטום.

15

בעקבות רעידת האדמה נוצרו בים גלי ענק שהגיעו עד לגובה 14 – 12 מטרים. הגלים הללו התפשטו במהירות אדירה, ושטפו את האיים ואת אזורי החוף של מדינות רבות בדרום אסיה ובמזרח אפריקה. גלים אלו, המכונים בשם "צונאמי", פגעו ב-12 מדינות: סרי-לנקה, הודו (כולל איי אנדמן ואיי ניקובאר), אינדונזיה, תאילנד, מלזיה, מיאנמר, בנגלדש, האיים המלדיביים, סומליה, טנזניה, איי סיישל וקניה.

20

25

גלי הצונאמי הרסו כפרים שלמים, והשאירו מיליוני אנשים בלי בית. כ-280.000 אנשים נהרגו או עדיין נעדרים.

בתוך כך, למעלה מ-50 מדינות לקחו חלק בפגישה שיוזם האו"ם בנושא אסונות טבע, בעקבות אסון הצונאמי באסיה. הוועידה העולמית לאסונות, אשר התקיימה במשך חמישה ימים, עסקה בין היתר במערכות התראה לצונאמי, טייפון והוריקנים, כמו גם מערכות התראה לרעידות אדמה ובניית בניינים חסינים.

30

35

